

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ב בסיוון, תשע"ו

28 ביוני 2016

198/2016

חדש - ממצאים ראשוניים מתוך סקר מיומנויות בוגרים בישראל, 2014-2015

New - Preliminary Findings from the Israeli Survey of Adult Skills, 2014-2015

סקר המיומנויות¹ הוא סקר בין-לאומי שעורך ארגון ה-OECD ביותר מ-30 מדינות. הסקר מודד באופן ישיר את רמת המיומנות של בוגרים (מגיל 16 עד 65) במיומנויות היסוד: אוריינות קריאה, אוריינות מתמטית ופתרון בעיות בסביבה מתוקשבת (כל מיומנות נמדדה באמצעות סולם ציונים רציף בין 0 ל-500). לבוגרים השולטים במיומנויות אלו יש סיכוי טוב להפיק את המרב מהאפשרויות ומהמשאבים הקיימים במדינות מפותחות, ואילו אלו שאינם שולטים במיומנויות אלה עלולים "להישאר מאחור".

- **מוצע הציונים בישראל נמוך ממוצע ה-OECD בכל אחד משלושת התחומים שנמדדו.**
  - באוריינות קריאה - הממוצע בישראל 255 לעומת 268 בממוצע ה-OECD, והיא מדורגת במקום ה-28 מבין 34 מדינות.
  - באוריינות מתמטית - הממוצע בישראל 251 לעומת 263 בממוצע ה-OECD, והיא מדורגת במקום ה-29 מבין 34 מדינות.
  - בפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת² - הממוצע בישראל 274 לעומת 279 בממוצע ה-OECD, והיא מדורגת במקום ה-24 מבין 29 מדינות.
- **שיעור חסרי מיומנויות תקשוב בסיסיות בישראל (14%) דומה לשיעור בממוצע ה-OECD (15%).**
- **פיזור הציונים בישראל הוא מהגבוהים ביותר מבין המדינות המשתתפות והגבוה ביותר מבין מדינות ה-OECD.**
- **בישראל נמדד פער גדול מאד בין יהודים לערבים.**
  - בשלושת התחומים, ממוצע ציוני היהודים דומה בגודלו לממוצע ה-OECD.
  - בשלושת התחומים, ממוצע ציוני הערבים נמוך במידה ניכרת ממוצע ציוני היהודים; גודל הפער עומד על 40-50 נקודות.
  - שיעור גדול מקרב הערבים הם חסרי מיומנויות תקשוב בסיסיות. שיעור זה עומד על 34% בקרב הערבים, לעומת 9% בקרב היהודים.
- **הציון הממוצע של המשתתפים הצעירים גבוה מזה של המשתתפים המבוגרים בשלושת התחומים בכל המדינות.**
  - שיעור חסרי מיומנות תקשוב עולה עם העלייה בקבוצת הגיל. בקרב היהודים מגמה זו נרשמת החל מגיל 40. בקרב הערבים, שיעור חסרי מיומנות תקשוב גדול בכל הגילאים משיעורם בקרב יהודים, ומגמת העלייה האמורה חדה יותר ובאה לידי ביטוי כבר מגיל 30.
- **בישראל קיים פער בין גברים לנשים רק באוריינות מתמטית. באוריינות קריאה ובפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת לא נרשם פער בין המינים.**
- **ישנם פערים גדולים במיומנויות בין בעלי רמות שונות של השכלה. בקרב בעלי השכלה מתחת לתיכונית יש שיעור גבוה של אוכלוסייה ללא מיומנות במחשב (59%), לעומת 5% בקרב בעלי השכלה על-תיכונית וגבוהה.**
- **הציון הממוצע באוריינות קריאה של משיבים שאינם בכוח העבודה, נמוך מהציון הממוצע של אלה השייכים לכוח העבודה. לעומת זאת, אין פער מובהק בציון בין מועסקים לבלתי מועסקים.**
- **ככל שרמת המיומנות גבוהה יותר, כך השכר גבוה יותר. השכר הממוצע ברוטו של בעלי רמת אוריינות קריאה גבוהה עומד על 16,312 ש"ח, לעומת 8,552 ש"ח בלבד בקרב בעלי רמת קריאה נמוכה.**
- **רמות שכר נמוכות במיוחד נמצאו בקרב מי שדיווחו שהם חסרי ניסיון במחשב (6,726 ש"ח בממוצע).**
- **בפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת ניכרים הבדלים בין חרדים ליהודים שאינם חרדים. שיעור החרדים ברמות הבינוניות-גבוהות הוא כמחצית משיעור זה בקרב יתר האוכלוסייה היהודית (19% ו-37%, בהתאמה).**

[אתר ראמ"ה](#)

["סקר מיומנויות בוגרים 2014-2015"](#) הפרסום

¹ מוכר גם בשמו הבין-לאומי PIAAC: Programme for the International Assessment of Adult Competencies
² המבחן בפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת הועבר רק למשתתפים שנותבו למסלול ממוחשב (למסלול זה נותבו בעלי מיומנויות תקשוב בסיסיות אשר לא ביקשו לעבור למסלול מודפס). לכן, הממוצעים בתחום זה משקפים את רמת המיומנות של אוכלוסייה זו בלבד.

סקר המיומנויות הוא מקור נתונים עשיר לקובעי מדיניות ולחוקרים העוסקים בנושאים כגון פיתוח מיומנויות ושימורן באוכלוסייה, קשרים בין מערכת החינוך לשוק העבודה, יעילות השוק בהתאמת עובדים ומשרות, אי-שוויון, ושילוב בחברה ובשוק העבודה של קבוצות שונות באוכלוסייה.

בשנים 2011-2012 נערך הסבב הראשון של סקר המיומנויות בקרב 25 מדינות, ובשנים 2014-2015 נערך הסבב השני בתשע מדינות, ובהן ישראל. הסקר נערך במתכונת דומה בכל המדינות המשתתפות, כך שיאפשר השוואת נתונים בין המדינות.

בישראל בוצע המיזם באמצעות הלמ"ס בשיתוף פעולה עם ראמ"ה. שותפים נוספים שתמכו במחקר בישראל היו משרד הכלכלה, משרד החינוך, בנק ישראל, המועצה להשכלה גבוהה ומשרד האוצר.

הסקר בישראל הועבר בעברית, בערבית וברוסית. המשיבים התבקשו להשיב על שאלון רקע ולאחריו על מבחן המיומנויות. מבחן המיומנויות התבצע בשני מסלולים: מסלול ממוחשב ומסלול מודפס. למסלול המודפס נותב מי שהשיב שאין לו כל ניסיון במחשב, או לחלופין מי שנכשל בהערכת הבסיס בתקשוב - מבחן ממיין שנועד להעריך מיומנויות בסיסיות במחשב, כגון היכולת להשתמש בעכבר או לגלול בדף אינטרנט.

משתתפים אשר נותבו למסלול המודפס נבחנו באוריינות קריאה או באוריינות מתמטית, אך לא נבחנו בפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת ולא נזקף להם ציון במיומנות זו. כל משתתף יכול היה לבחור שלא להיבחן במסלול הממוחשב גם אם ציין כי יש לו ניסיון בשימוש במחשבים.

כל מיומנות נמדדה באמצעות סולם ציונים רציף בין 0 ל-500. באוריינות קריאה ובאוריינות מתמטית חולק סולם זה לשש רמות (1-5, ורמה נוספת שנחשבת ל"מתחת לרמה 1"). בפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת חולק הסולם לארבע רמות (1-3, וכן "מתחת לרמה 1").

להלן מובאים נתונים ראשוניים מתוך פרסום מיומנויות בוגרים בישראל 2014-2015, שכתבו הלמ"ס וראמ"ה. את הפרסום המלא ניתן למצוא באתרי האינטרנט של הלמ"ס וראמ"ה. הסקר כולל כ-1,400 משתתפים, ובפרסום מוצגים ממצאים המבוססים על ניתוח של חלקם. בעתיד צפויים להתפרסם נתונים נוספים מתוך הסקר.

פירוט הממצאים

נתוני ישראל בהשוואה בין-לאומית

בכל שלושת התחומים שנמדדו **ממוצע הציונים בישראל** נמוך מהממוצע במדינות ה-OECD שהשתתפו במחקר. פרט לישראל, בארבע מדינות נוספות ציוני המיומנות בכל שלושת התחומים היו נמוכים מאלו שבממוצע ה-OECD: צ'ילה, יוון, סלובניה וטורקיה.

באוריינות קריאה הממוצע בישראל היה 255 נקודות – נמוך ב-13 נקודות מממוצע ה-OECD שעמד על 268 נקודות, הישג המציב את ישראל במקום ה-28 מבין 34 המדינות שהשתתפו בסקר. **באוריינות מתמטית** הממוצע בישראל היה 251 נקודות – נמוך ב-12 נקודות מממוצע ה-OECD שעמד 263 נקודות, הישג המציב את ישראל במקום ה-29 מבין 34 המדינות.

בפתרון בעיות בסביבה מתקשבת השתתפו רק נסקרים שנתבו למסלול ממוחשב, כלומר בעלי מיומנויות תקשוב בסיסיות אשר לא ביקשו לעבור למסלול מודפס. הממוצעים בתחום זה משקפים את רמת המיומנות של אוכלוסייה זו בלבד. בפתרון בעיות בסביבה מתקשבת, הממוצע בישראל היה 274 נקודות – נמוך ב-5 נקודות מממוצע ה-OECD שעמד על 279 נקודות. הישג זה מציב את ישראל במקום ה-24 מבין 29 המדינות שהשתתפו בחלק זה בסקר³. משתתפים שדיווחו כי אין להם ניסיון במחשב או משתתפים שנכשלו במבחן מיומנויות בסיס במחשב, הוגדרו **"חסרי מיומנות תקשוב"**. שיעור חסרי מיומנות תקשוב בישראל דומה לזה שבממוצע ה-OECD (14% בהשוואה ל-15%, בהתאמה).

פיזור הציונים בישראל גדול מאוד. בכל התחומים ישראל דורגה באחד משני המקומות הראשונים בגודל טווח הציונים שבין האחוזון ה-95 והאחוזון ה-5. באוריינות קריאה ובאוריינות מתמטית ישראל שנייה רק לסינגפור, ובפתרון בעיות בסביבה מתקשבת הטווח בישראל היה הגדול ביותר.

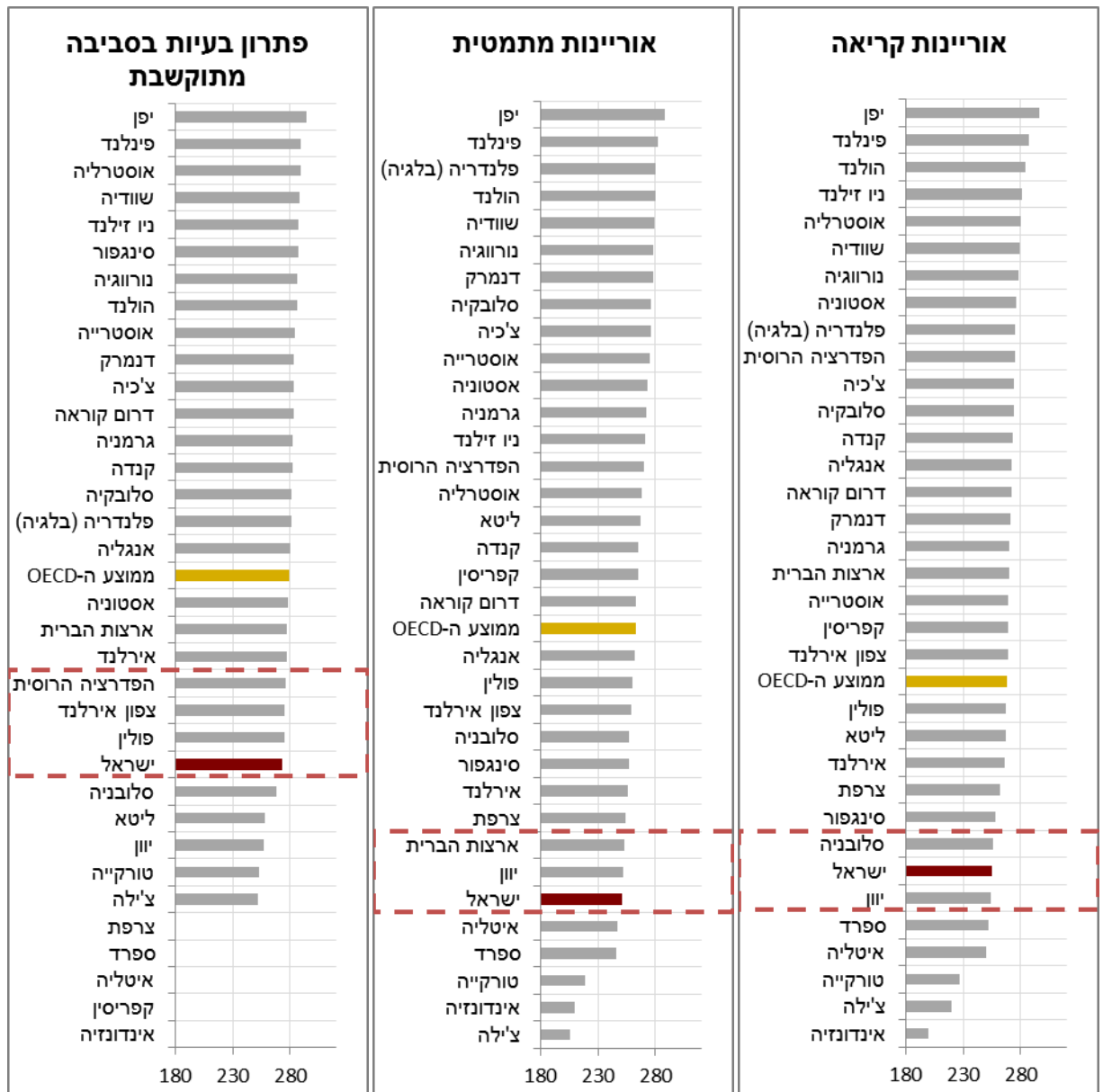
בסקר חושבו גם **רמות מיומנות** בכל אחד משלושת תחומי האוריינות. רמות המיומנות מאפשרות לתאר באילו סוגים של משימות יכולים בדרך כלל להצליח משיבים בכל אחת מהרמות. שיעורי האוכלוסייה ברמות הגבוהות, רמות 4 ו-5 באוריינות קריאה ובאוריינות מתמטית, ורמה 3 בפתרון בעיות בסביבה מתקשבת, דומים בישראל לשיעורים בממוצע ה-OECD. לעומת זאת, שיעורי האוכלוסייה ברמות הנמוכות (מתחת לרמה 1 וברמה 1 באוריינות קריאה ובאוריינות מתמטית, ומתחת לרמה 1 בפתרון בעיות בסביבה מתקשבת) גבוהים בישראל מהשיעורים בממוצע ה-OECD. שיעורי האוכלוסייה הגדולים יחסית ברמות המיומנות הקיצוניות הם ביטוי נוסף לפיזור הציונים הגדול שנמצא בישראל.

לוח א - שיעורי המשתתפים ברמות המיומנויות הגבוהות והנמוכות, בישראל ובממוצע ה-OECD

פתרון בעיות בסביבה מתקשבת		אוריינות מתמטית		אוריינות קריאה		רמות מיומנות
OECD	ישראל	OECD	ישראל	OECD	ישראל	
5%	6%	11%	10%	11%	8%	גבוהות
14%	18%	23%	31%	19%	27%	נמוכות

³ כל אחת מהמדינות שהשתתפו בסקר בחרה אם להשתתף בחלק המודד מיומנות בפתרון בעיות בסביבה מתקשבת. חמש מדינות לא השתתפו בחלק זה.

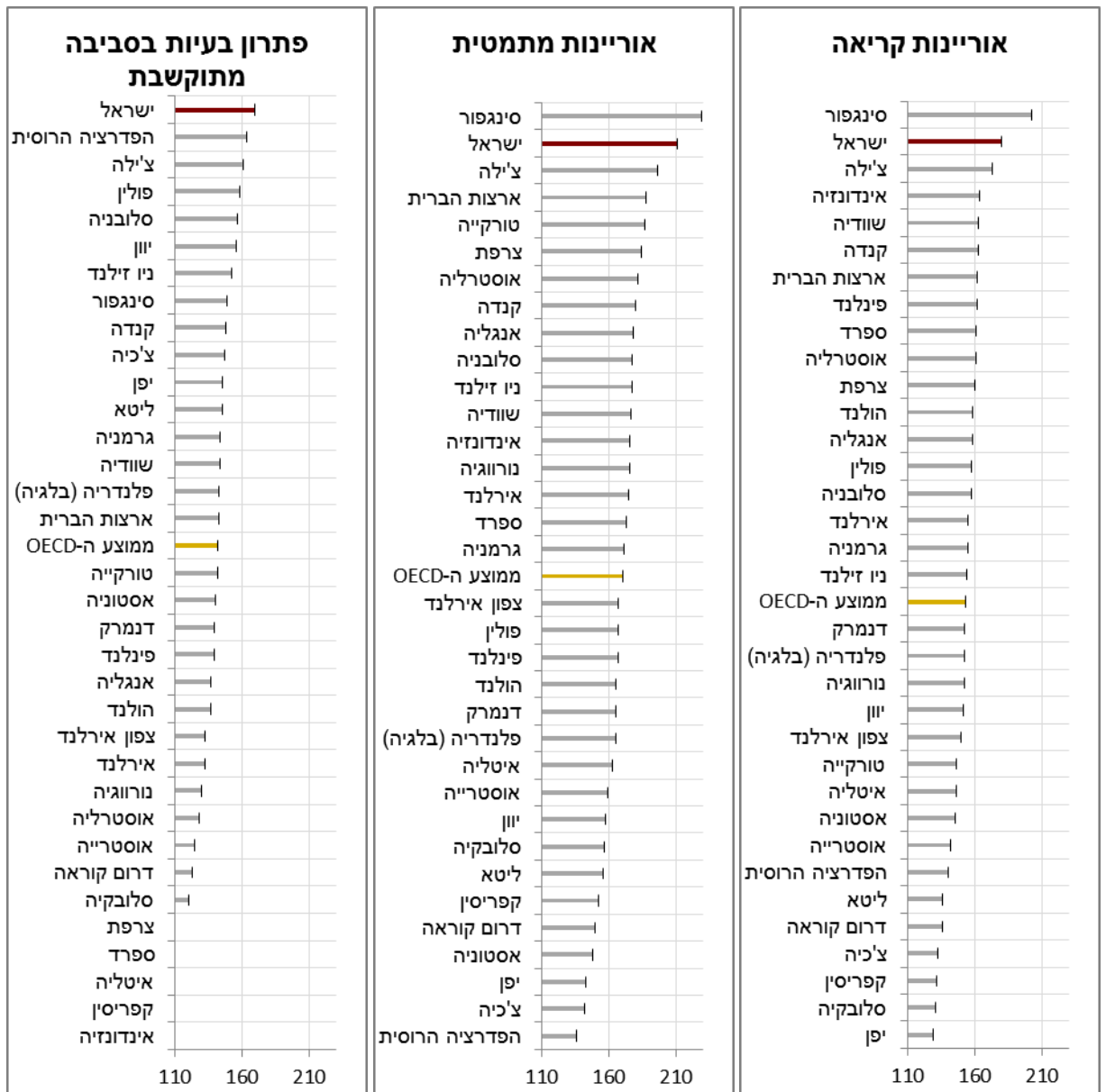
תרשים 1 - ממוצע הציונים בשלושת תחומי האריינות - השוואה בין-לאומית

הערה: הקווקו האדום תוחם בתוכו את המדינות שהממוצע שלהן אינן שונה במובהק מהממוצע בישראל.

[לנתוני תרשים 1](#)

תרשים 2 - פיזור הציונים (פער בין אחוזון 95 לאחוזון 5) בשלושת תחומי האוריינות - השוואה בין-לאומית

[לנתוני תרשים 2](#)

מבט פנים ישראלי

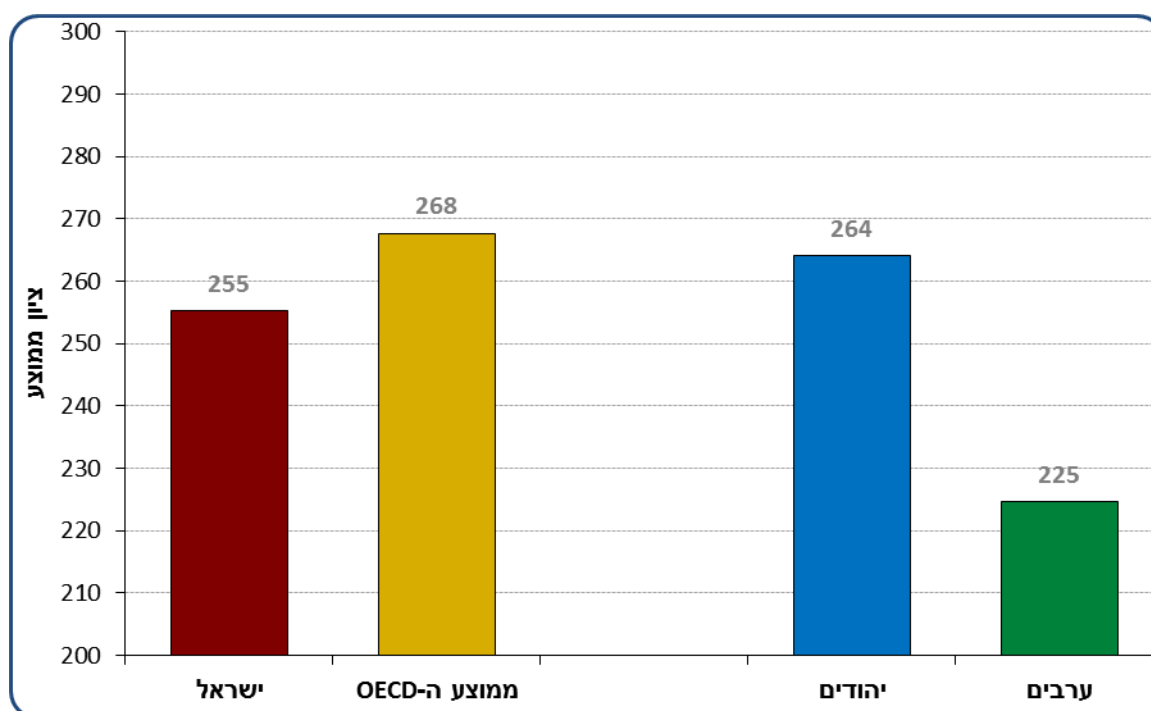
מיומנויות לפי קבוצת אוכלוסייה (יהודים וערבים)

ממוצע ציוני היהודים גבוה מזה של הערבים בכל שלושת התחומים. הפער בין יהודים לערבים עומד על 39 נקודות באוריינות קריאה, 50 נקודות באוריינות מתמטית ו-42 נקודות בפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת (ראו תרשימים 3-5). כשבוחנים כל קבוצת אוכלוסייה בנפרד אל מול התמונה הבין-לאומית, נראה כי ממוצע ציוני היהודים נמוך במעט מממוצע ה-OECD באוריינות קריאה (ב-4 נקודות), ואינו שונה מממוצע ה-OECD באוריינות מתמטית ובפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת. לעומת זאת, ציוני הערבים נמוכים יחסית בכל התחומים, ובמדרג המדינות הם ממוקמים בין שלושת המקומות האחרונים, לצד טורקיה, צ'ילה ואינדונזיה.

עוד עולה כי בשלושת התחומים שיעור האוכלוסייה ברמות המיומנות הגבוהות בקרב היהודים גדול בהרבה מזה שבקרב הערבים (בקרב הערבים שיעור זה אפסי) ובאופן משלים, שיעור האוכלוסייה ברמות הנמוכות בקרב היהודים קטן משיעור זה בקרב הערבים. באופן כללי, התפלגות רמות המיומנות בקרב יהודים דומה למדי לזו שבממוצע ה-OECD, אך התפלגות רמות המיומנות בקרב הערבים שונה מאוד מממוצע ה-OECD. בקרב הערבים שיעורים גדולים יותר מסווגים לרמות הנמוכות ושיעורים קטנים יותר מסווגים לרמות המיומנות הגבוהות, הן בהשוואה לממוצע ה-OECD והן בהשוואה ליהודים.

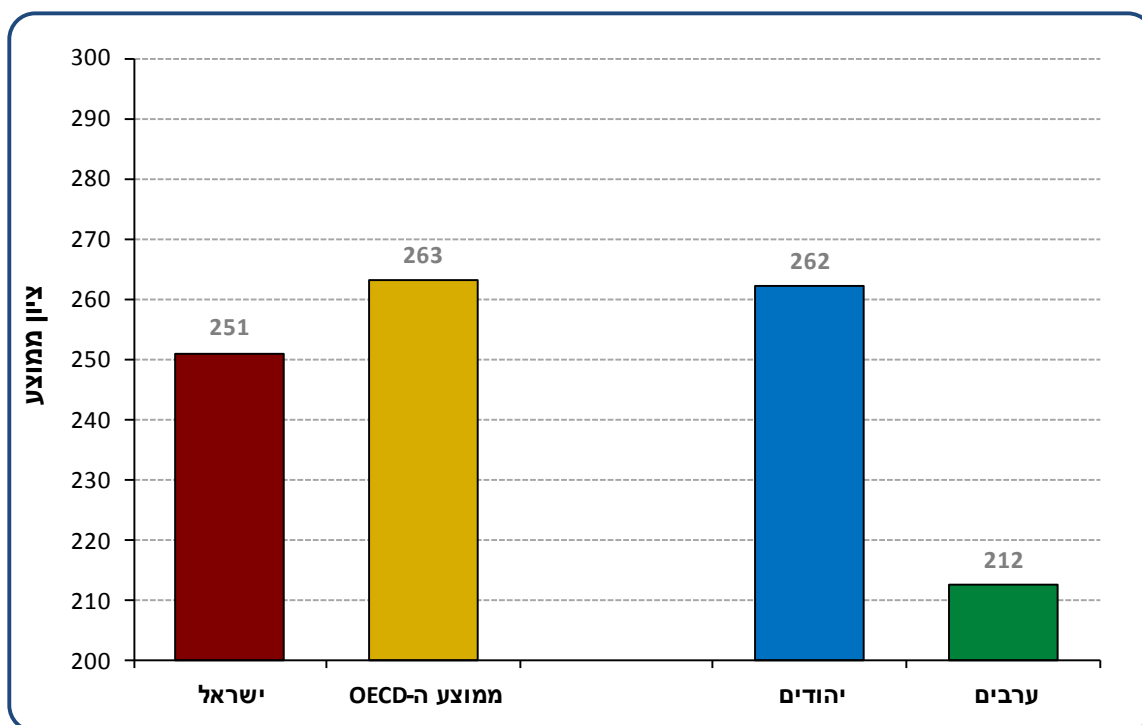
בנוסף, נמצא פער בולט מאוד בין יהודים לערבים בשיעור חסרי מיומנות תקשוב. בעוד שאצל יהודים שיעור זה עומד על 9%, אצל ערבים שיעור זה עומד על 34%. שיעור היהודים חסרי מיומנות תקשוב נמוך מהשיעור בממוצע ה-OECD שעמד על 15%.

תרשים 3 – אוריינות קריאה, לפי ציון ממוצע וקבוצת אוכלוסייה, 2014-2015

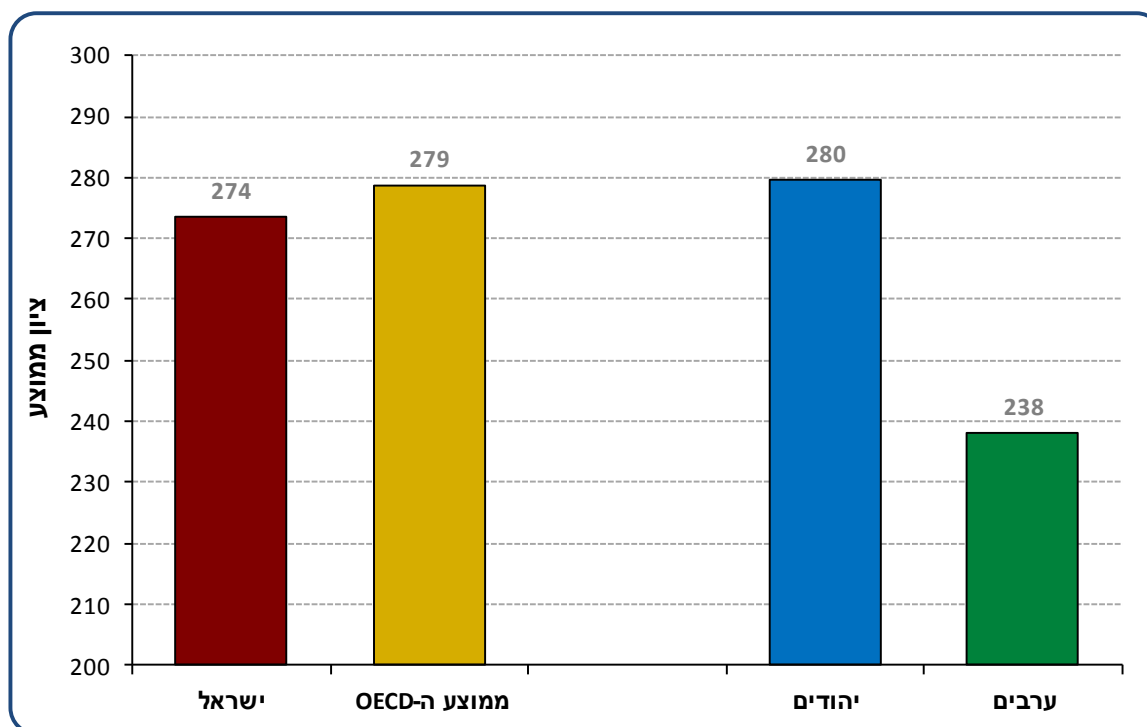
[לנתוני תרשים 3](#)

תרשים 4 – אוריינות מתמטית, לפי ציון ממוצע וקבוצת אוכלוסייה, 2015-2014

[לנתוני תרשים 4](#)

תרשים 5 – פתרון בעיות בסביבה מתוקשבת, לפי ציון ממוצע וקבוצת אוכלוסייה, 2015-2014

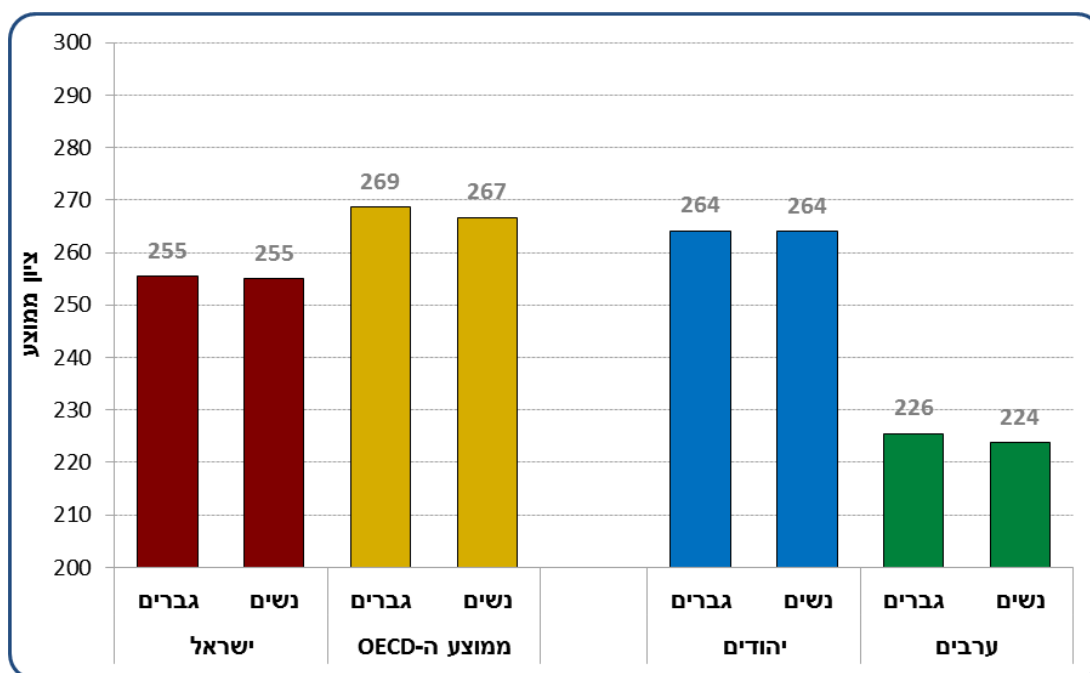

[לנתוני תרשים 5](#)

מיומנויות לפי מין

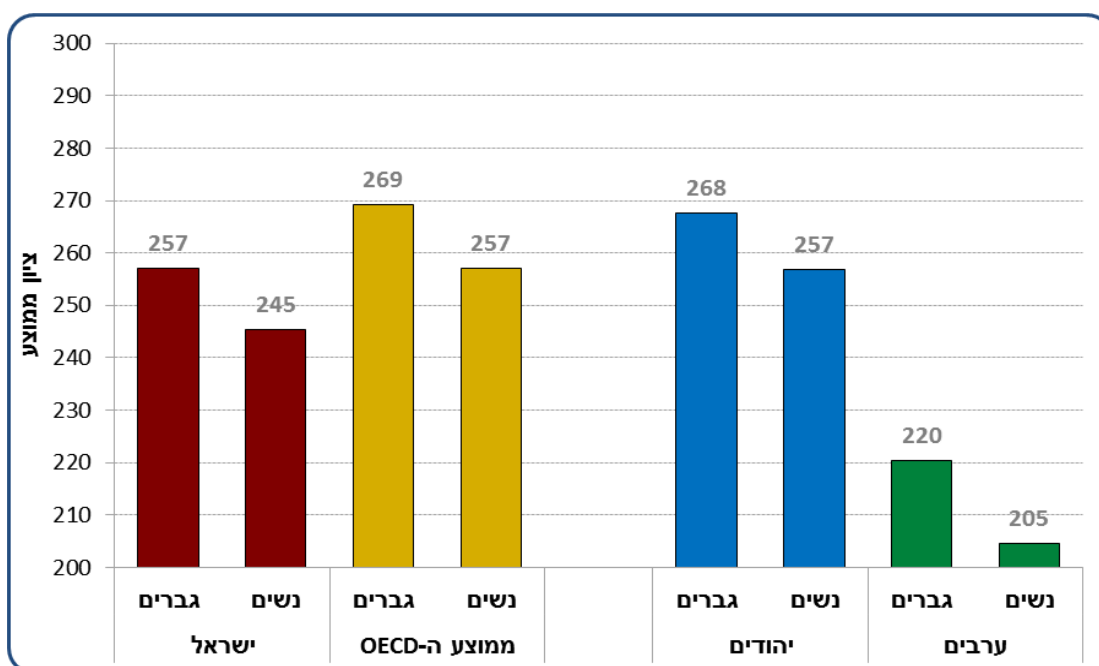
במדינות רבות ב-OECD חל צמצום בפערים בין גברים ונשים בחינוך ובתעסוקה. למרות זאת, פערים כאלה עדיין קיימים. בסקר המיומנויות, גברים מגיעים להישגים גבוהים יותר מנשים בעיקר באוריינות מתמטית ובפתרון בעיות בסביבה מתקשבת, ובחלק מהמדינות גם באוריינות קריאה. בישראל נמצאו פערים לטובת הגברים רק באוריינות מתמטית. פערים אלה עומדים על 12 נקודות בכלל האוכלוסייה, 11 נקודות אצל יהודים ו-15 נקודות אצל ערבים. ככלל, בכל התחומים פערים לטובת הגברים נראים בדרך כלל בקבוצות הגיל המבוגרות יותר. בקרב האוכלוסייה הצעירה פערים אלה אינם קיימים ולעתים הם אף הפוכים, כך שנשים מצליחות יותר מגברים בני גילן.

תרשים 6 - אוריינות קריאה, לפי ציון ממוצע, מין וקבוצת אוכלוסייה, 2015-2014

[לנתוני תרשים 6](#)

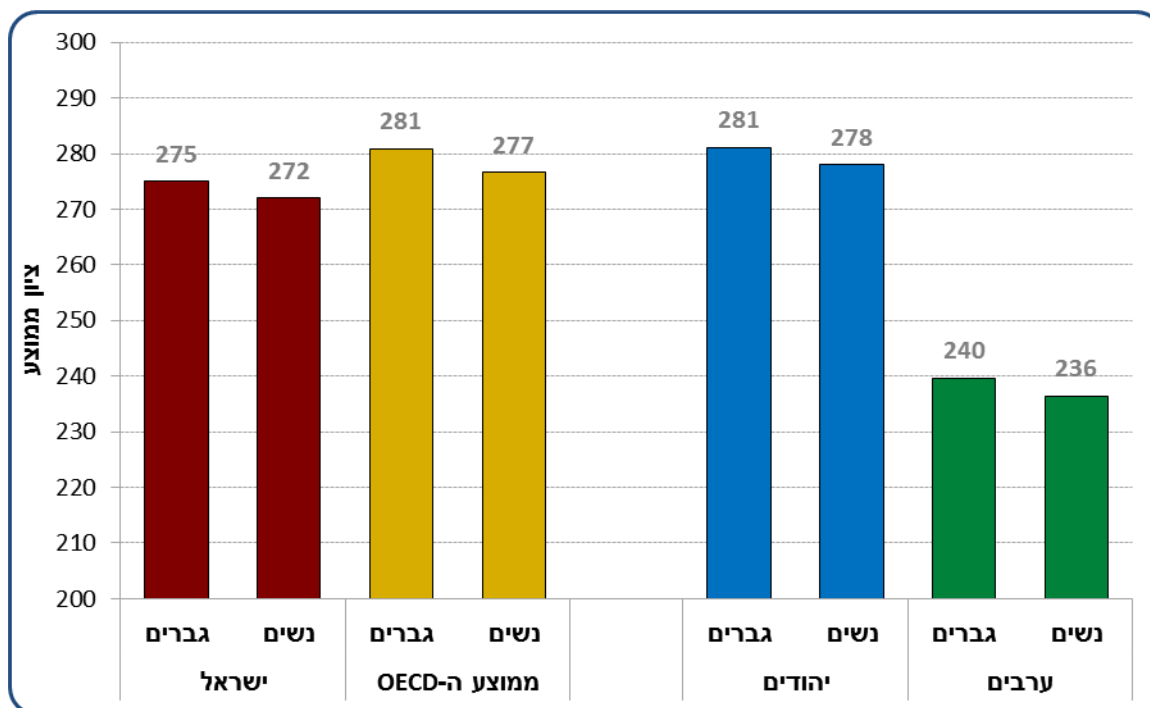
תרשים 7 - אוריינות מתמטית, לפי ציון ממוצע, מין וקבוצת אוכלוסייה, 2015-2014

[לנתוני תרשים 7](#)

תרשים 8 - פתרון בעיות בסביבה מתוקשבת, לפי ציון ממוצע, מין וקבוצת אוכלוסייה, 2014-2015

[לנתוני תרשים 8](#)

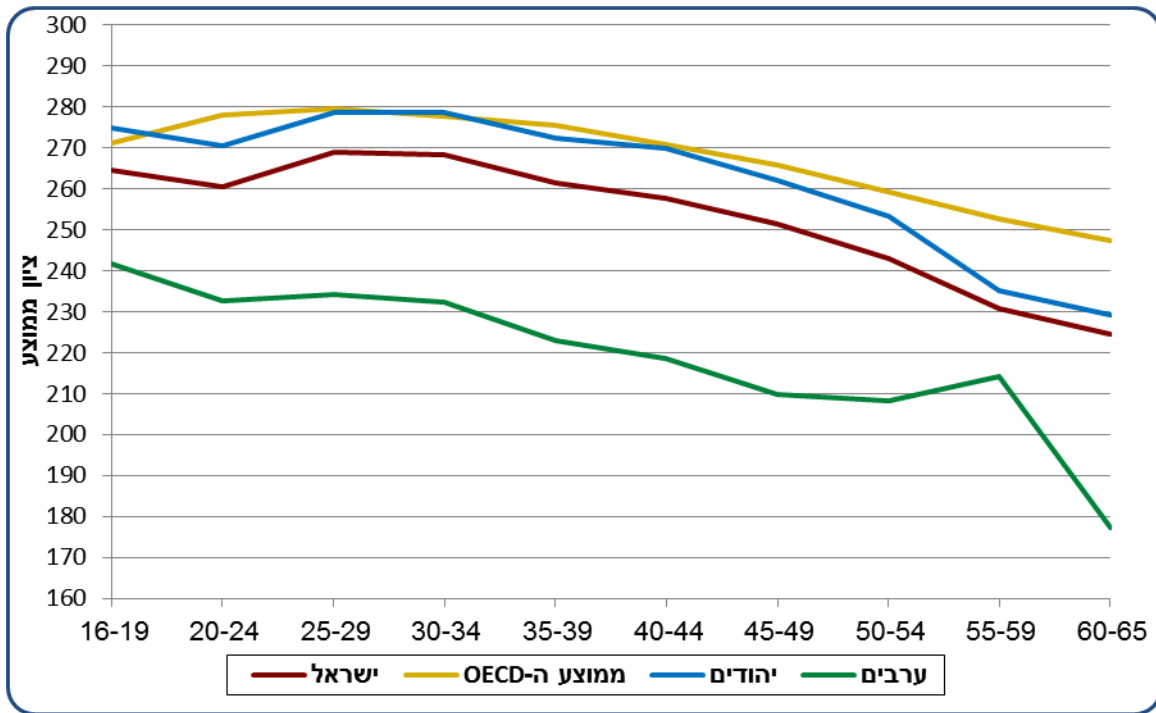
מיומנויות לפי גיל

סקר המיומנויות מאפשר השוואה בין קבוצות גיל שונות באוכלוסייה. בכל המדינות, ציוני המשתתפים הצעירים נוטים להיות גבוהים מאלה של המשתתפים המבוגרים.

בישראל, כמו ברוב מדינות ה-OECD, בתחומים אוריינות קריאה ואוריינות מתמטית הציון הממוצע הגבוה ביותר נצפה אצל בני 25-29, והציון הממוצע הנמוך ביותר נצפה אצל בני 60-65. בדומה, בפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת שיעור האוכלוסייה ברמות הגבוהות (רמות 2 ו-3) הוא מהגבוהים ביותר בקרב בני 25-29 ומהנמוכים ביותר בקרב בני 65-60.

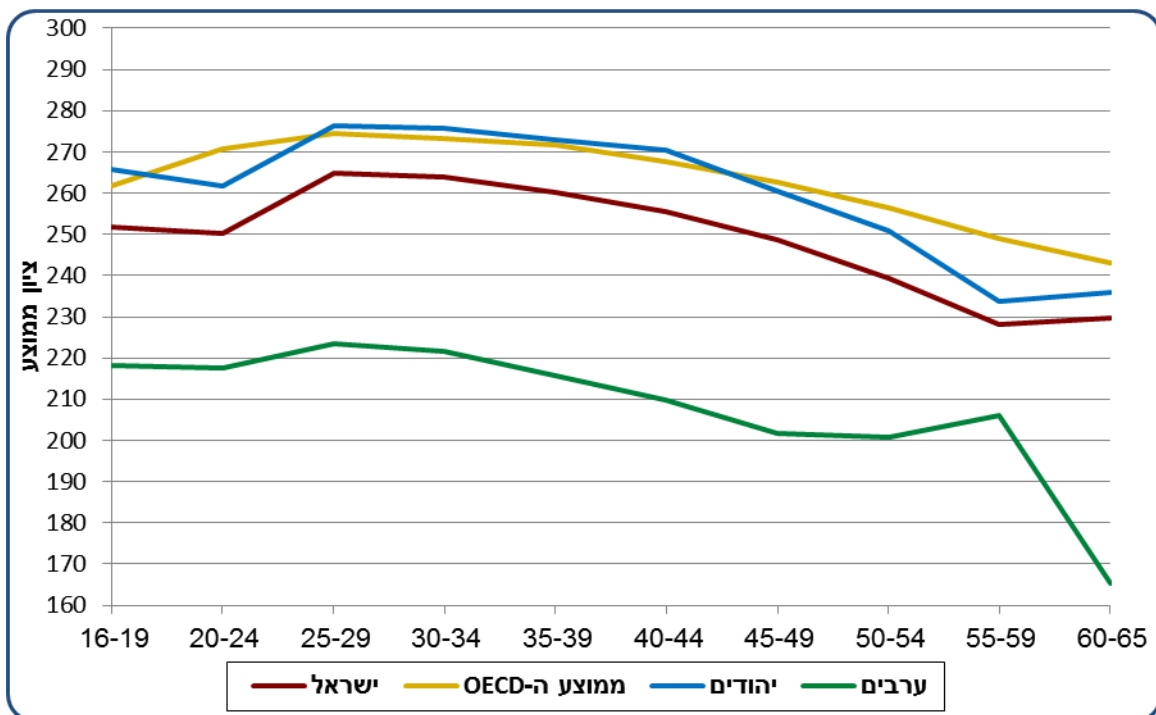
ככלל, שיעור חסרי מיומנות תקשוב עולה עם העלייה בקבוצת הגיל, הן בכלל ישראל והן בממוצע ה-OECD. בקרב היהודים מגמה זו נרשמת החל בגיל 40. בקרב הערבים, שיעור חסרי מיומנות תקשוב גדול בכל הגילים משיעורם בקרב היהודים, ומגמת העלייה חדה יותר ובאה לידי ביטוי כבר מגיל 30.

תרשים 9 - אוריינות קריאה, לפי ציון ממוצע, גיל וקבוצת אוכלוסייה, 2015-2014

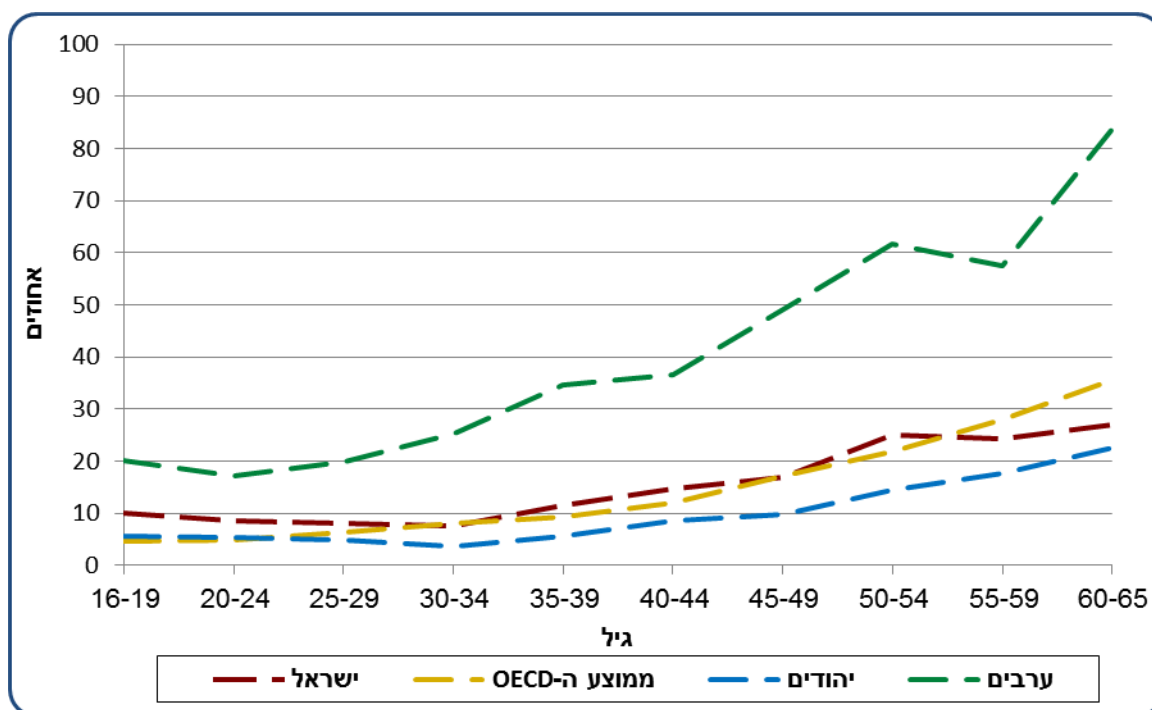
[לנתוני תרשים 9](#)

תרשים 10 - אוריינות מתמטית, לפי ציון ממוצע, גיל וקבוצת אוכלוסייה, 2015-2014

[לנתוני תרשים 10](#)

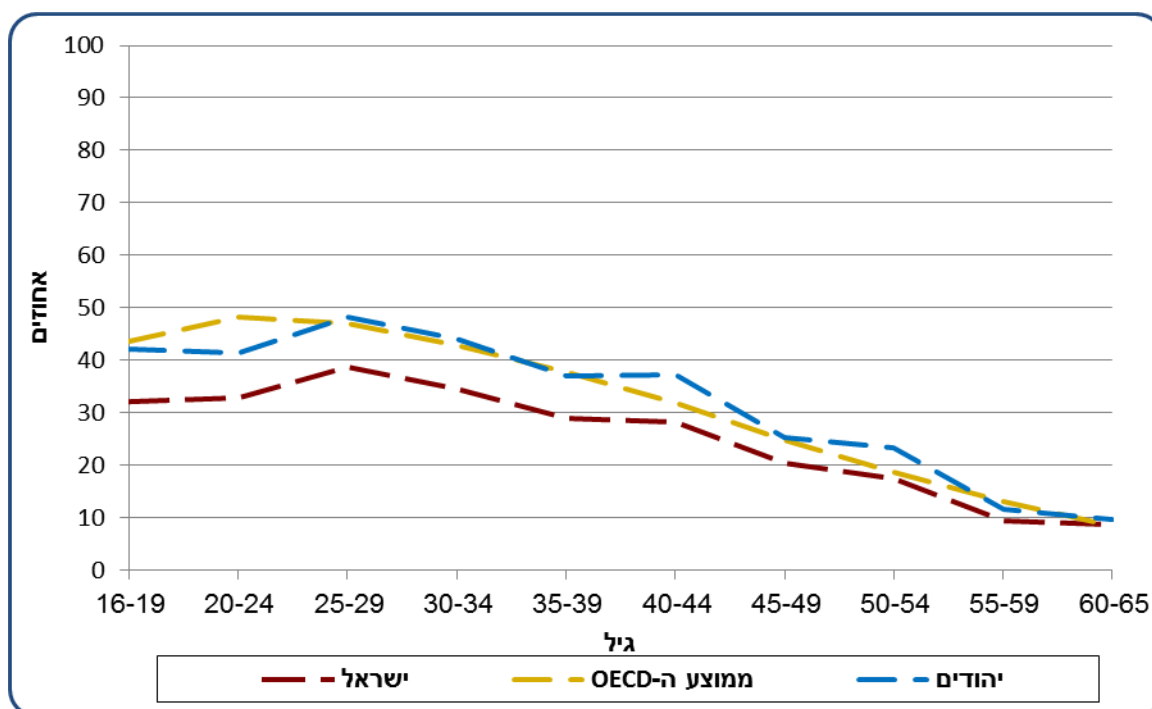
תרשים 11 - חסרי מיומנות תקשוב, לפי גיל וקבוצת אוכלוסייה 2015-2014

[לנתוני תרשים 11](#)

תרשים 12 - פתרון בעיות בסביבה מתקשבת,

לפי שיעור האוכלוסייה ברמות הגבוהות (רמות 2 ו-3) ולפי גיל, 2015-2014

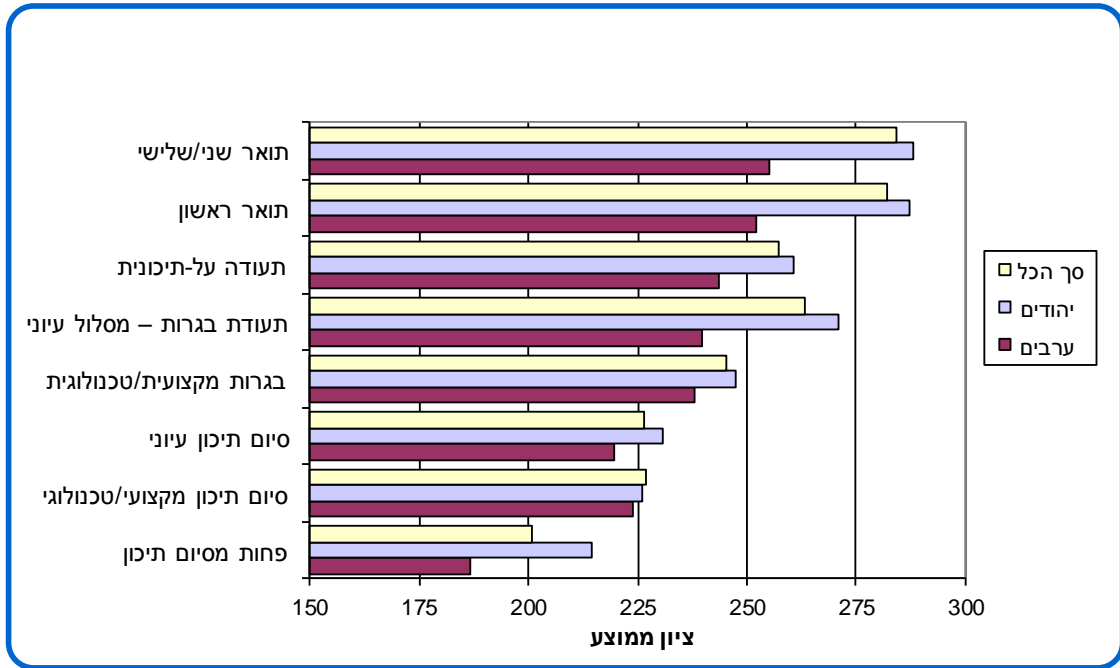
הערה: בקרב ערבים שיעור האוכלוסייה ברמות 2 ו-3 הם אפסיים בכל שכבות הגיל, לכן נתוניהם אינם מוצגים.

[לנתוני תרשים 12](#)

מיומנויות לפי רמת השכלה

אוריינות הקריאה גבוהה יותר ככל שעולה רמת ההשכלה: הציון הממוצע באוריינות קריאה בקרב בעלי רמות ההשכלה הנמוכות (ציון ממוצע 201 בקרב משיבים שהשכלתם פחות מתיכונית) נמוך במובהק מהציון שמקבלים בעלי רמות ההשכלה הגבוהות (284 בקרב משיבים עם תואר אקדמי שני ושלישי). מגמה זו ניכרת הן בקרב יהודים והן בקרב ערבים (ראו תרשים 13).

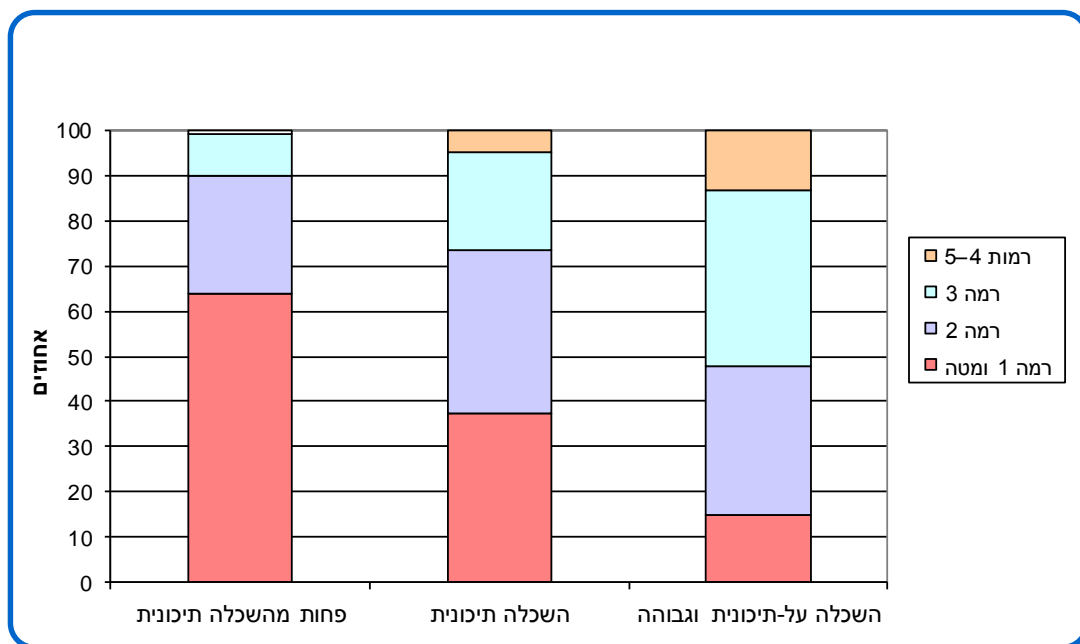
תרשים 13 - אוריינות קריאה בקרב בני 65-25, לפי ציון ממוצע, התעודה הגבוהה ביותר וקבוצת אוכלוסייה, 2014-2015

לנתוני תרשים 13

שיעור האוכלוסייה ברמות המיומנות הנמוכות (רמה 1 ומטה) הוא 64% בקרב בעלי השכלה נמוכה (מתחת להשכלה תיכונית), ואילו בקרב בעלי השכלה גבוהה הוא 15% (ראה תרשים 14).

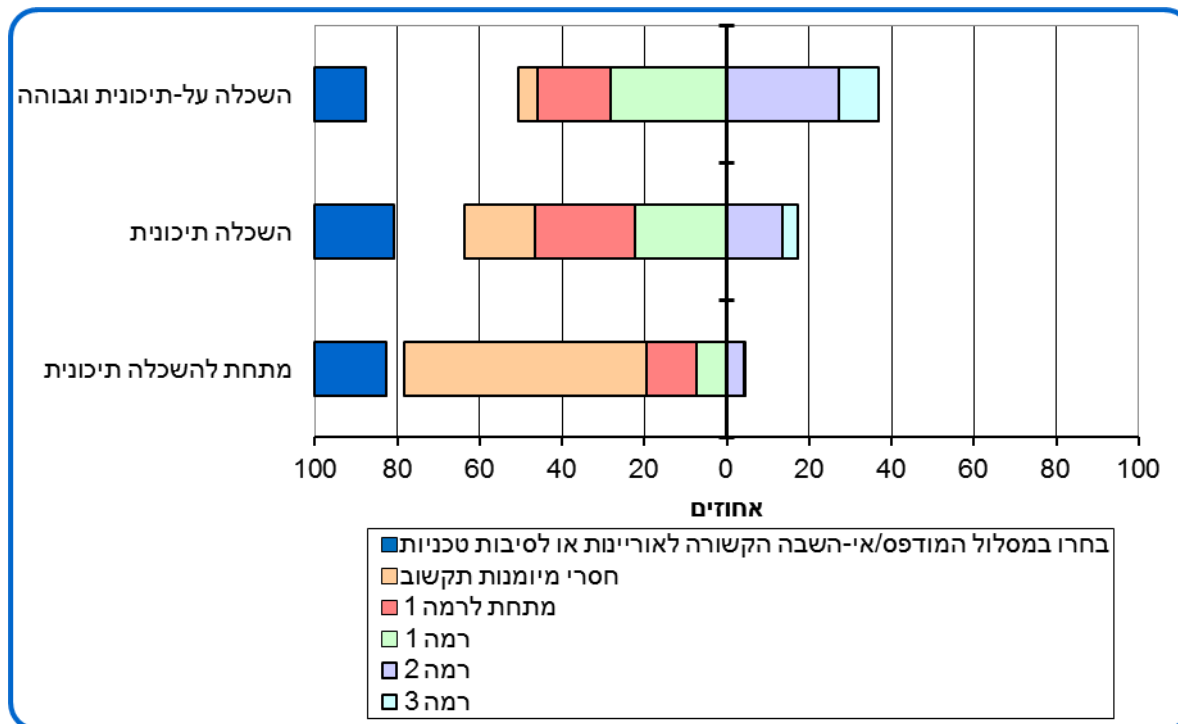
תרשים 14 - אוריינות קריאה בקרב בני 65-25, לפי רמת מיומנות ורמת השכלה, 2014-2015

לנתוני תרשים 14

שיעור האוכלוסייה שהגיע לרמה 2 או 3 בפתרון בעיות בסביבה מתוקשבת הוא גבוה משמעותית בקרב בעלי השכלה על-תיכונית וגבוהה (37%) לעומת האוכלוסייה שהשכלתה מתחת לתיכונית (5%). בקרב בעלי ההשכלה הנמוכה בולט השיעור הגבוה של חסרי מיומנות תקשוב (59%), לעומת 5% בקרב בעלי השכלה על-תיכונית וגבוהה. ראו תרשים (15).

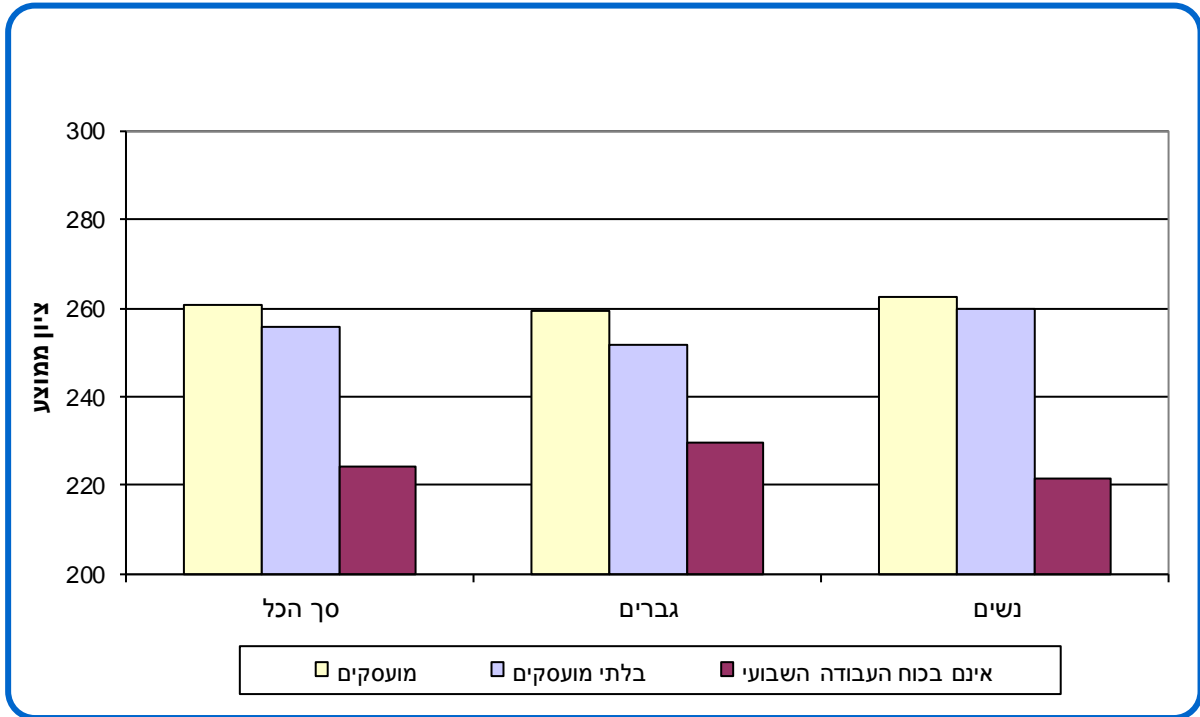
תרשים 15 - פתרון בעיות בסביבה מתוקשבת בקרב בני 25-65, לפי רמת מיומנות ורמת השכלה, 2014-2015

[לנתוני תרשים 15](#)

לא נמצאו פערים מובהקים באוריינות קריאה בין מועסקים לבלתי מועסקים (261 לעומת 256, בהתאמה). לעומת זאת, פערים משמעותיים יותר נמצאו בין ציוניהם של השייכים לכוח העבודה (מועסקים ובלתי מועסקים) למי שאינם בכוח העבודה (ראו תרשים 16).⁴

תרשים 16 - אוריינות קריאה בקרב בני 25-65, לפי ציון ממוצע, מין ותכונות כוח העבודה השבועי, 2014

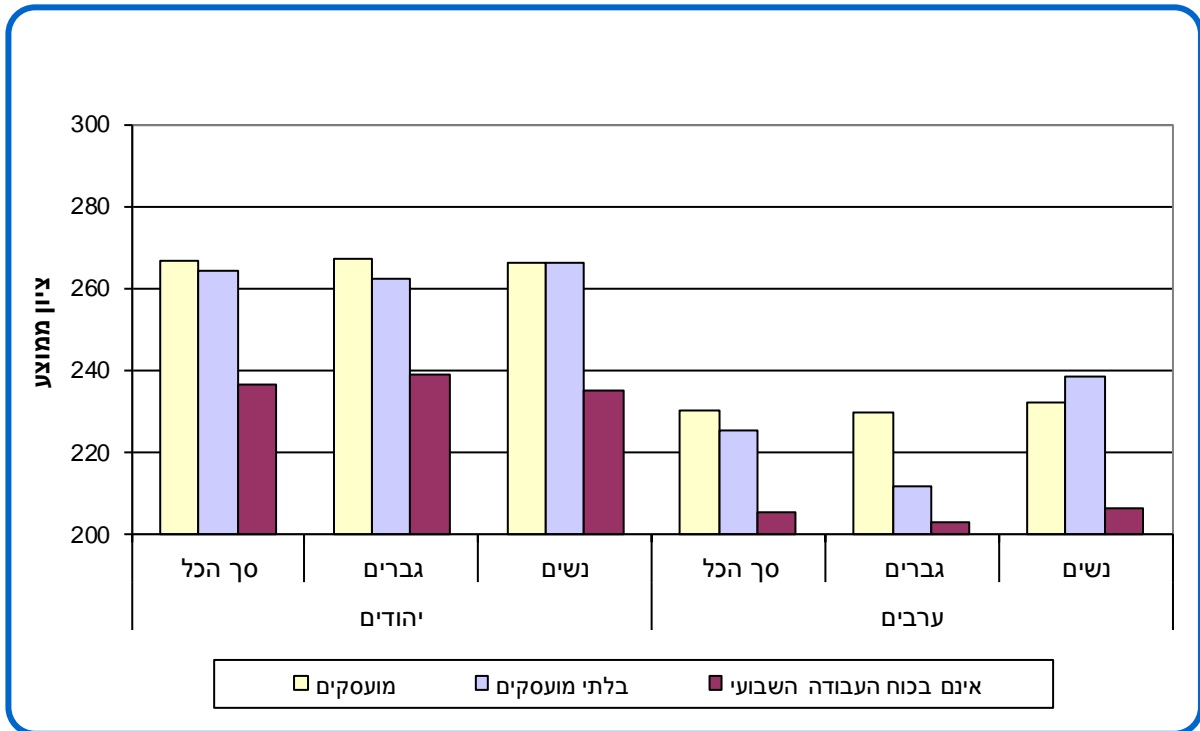

לנתוני תרשים 16

בקרב גברים ערבים הציון הממוצע של הבלתי מועסקים (211) אינו שונה במובהק מזה של הלא שייכים לכוח העבודה (203). כך, בקרב ערבים, גברים שאינם מועסקים הם בעלי רמת מיומנות נמוכה, בעוד שנשים שאינן מועסקות הן בעלות רמת מיומנות שאינה שונה במובהק מזו של המועסקות (ראו תרשים 17).

⁴ כוח העבודה השבועי כולל "מועסקים" או "בלתי מועסקים" בשבוע הקובע. אלה שאינם בכוח העבודה השבועי כולל מי שלא היו "מועסקים" או "בלתי מועסקים" בשבוע הקובע. מועסק הוא אדם שעבד בישראל או בחו"ל לפחות שעה אחת בשבוע הקובע בעבודה כלשהי תמורת שכר, רווח או תמורה אחרת. בלתי מועסק הוא אדם שלא עבד כלל בשבוע הקובע ושחיפש עבודה באופן פעיל בארבעת השבועות שקדמו לפקידתו בסקר.

תרשים 17 - אוריינות קריאה בקרב בני 25-65, לפי ציון ממוצע, תכונות כוח העבודה השבועי, קבוצת אוכלוסייה ומין, 2015-2014

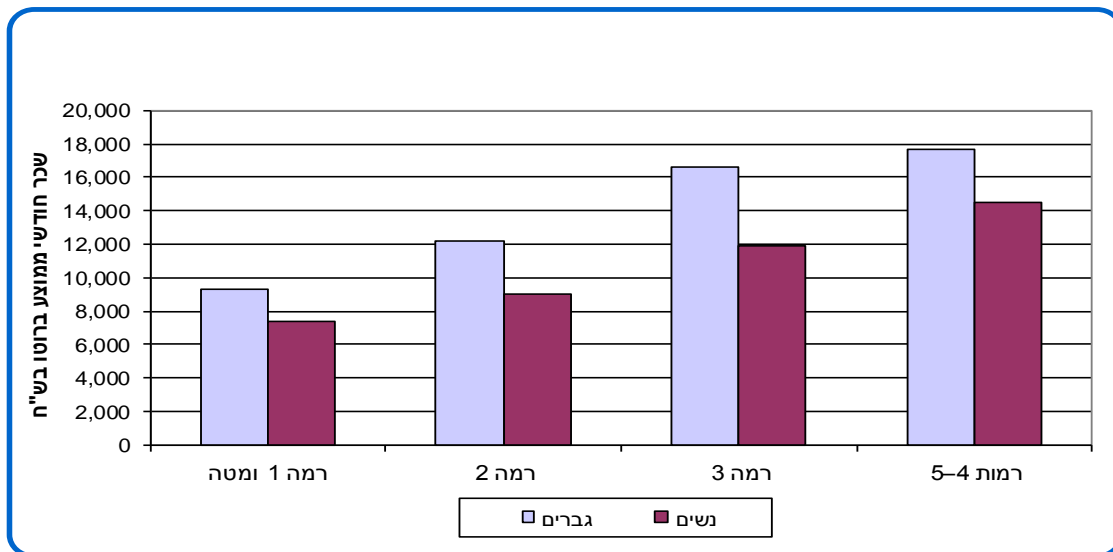

לנתוני תרשים 17

שכר לפי רמת מיומנות

השכר הממוצע ברוטו עולה ככל שעולה רמת המיומנות. כך, השכר של האוכלוסייה ברמת אוריינות קריאה גבוהה (רמות 4-5) הוא 16,312 ש"ח בממוצע, לעומת 8,552 ש"ח בלבד בקרב בעלי רמת קריאה 1 ומטה. קשר זה נמצא הן בקרב גברים והן בקרב נשים, אם כי בכל אחת מרמות המיומנות שכן של נשים נמוך משל גברים. כך, השכר של אישה ברמת מיומנות 3 באוריינות קריאה (11,903 ש"ח בממוצע) אינו גבוה יותר מזה של גבר ברמת מיומנות 2 באוריינות קריאה (12,221 ש"ח בממוצע. ראה תרשים 18).

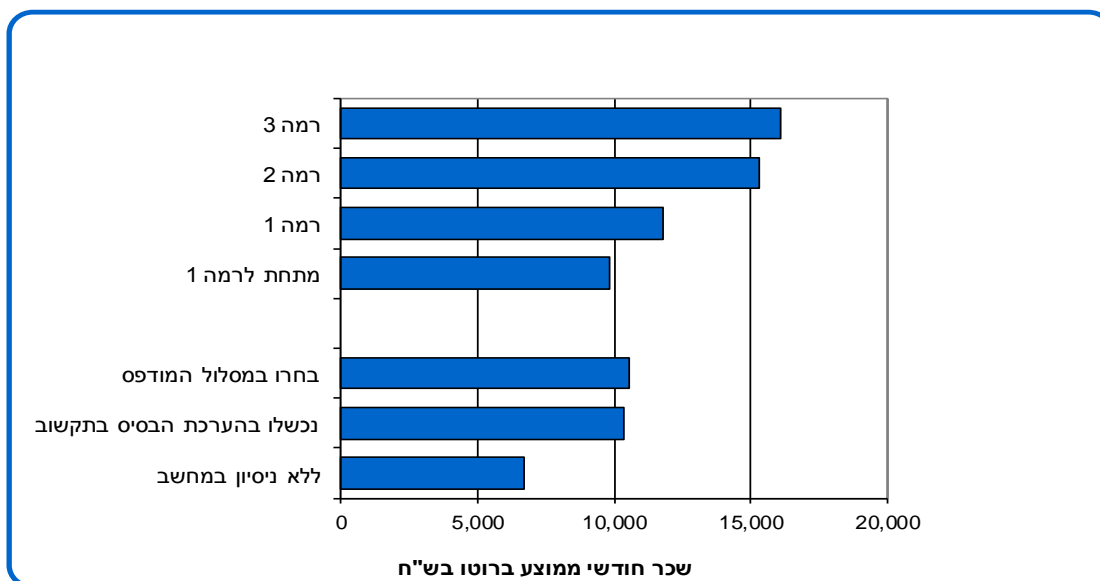
תרשים 18 - אוריינות קריאה בקרב בני 25-65 (מועסקים במשרה מלאה), לפי רמת מיומנות, שכר חודשי ומין, 2015-2014

לנתוני תרשים 18

השכר נמצא בקשר חיובי גם עם המיומנויות האחרות שנמדדו. רמות השכר הנמוכות נמצאו בקרב בעלי מיומנות ברמות הנמוכות, ובמיוחד בקרב חסרי ניסיון במחשב (6,726 ש"ח בממוצע. ראו תרשים 19).

תרשים 19 - פתרון בעיות בסביבה מתקשבת בקרב בני 25-65 (מועסקים במשרה מלאה), לפי שכר חודשי ורמת מיומנות, 2015-2014

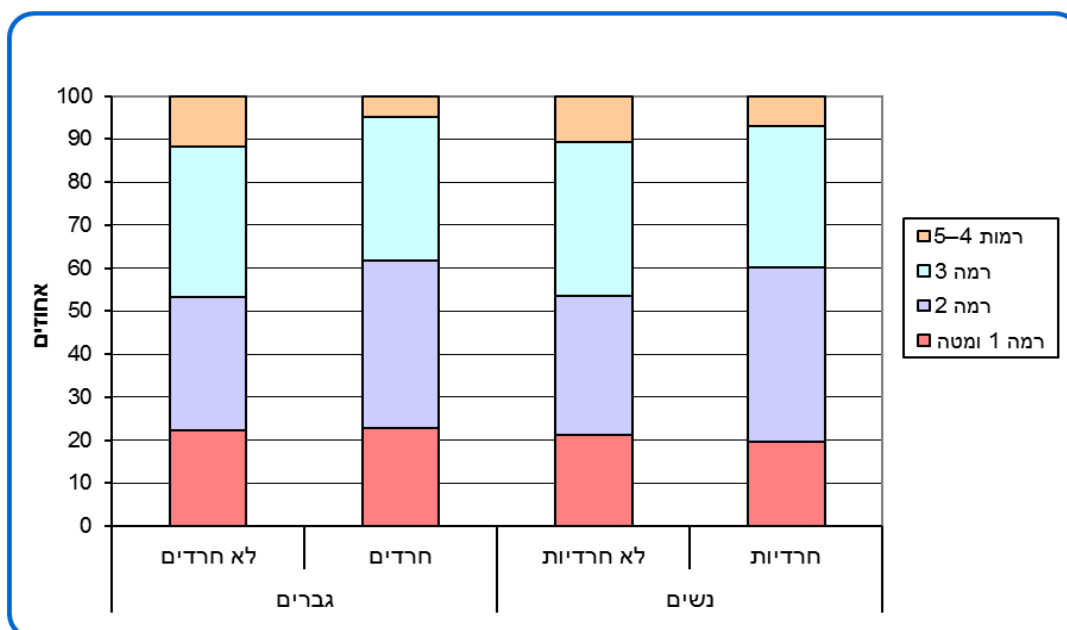

[לנתוני תרשים 19](#)

מיומנויות באוכלוסייה החרדית

שיעורי האוכלוסייה עם מיומנויות נמוכות (רמה 1 ומטה) בקרב החרדים אינם שונים במובהק משיעורים אלה בקרב יתר אוכלוסיית היהודים – כחמישית מהאוכלוסייה הן בקרב גברים והן בקרב נשים. עם זאת, בקרב החרדים שיעור המשיבים ברמות המיומנויות הגבוהות (רמות 4-5) נמוך משיעור זה בקרב יתר האוכלוסייה היהודית (ראו תרשים 20). בחינת אוריינות מתמטית מעלה תמונה דומה.

תרשים 20 – אוריינות קריאה, לפי רמת מיומנות ומין (יהודים), 2015-2014

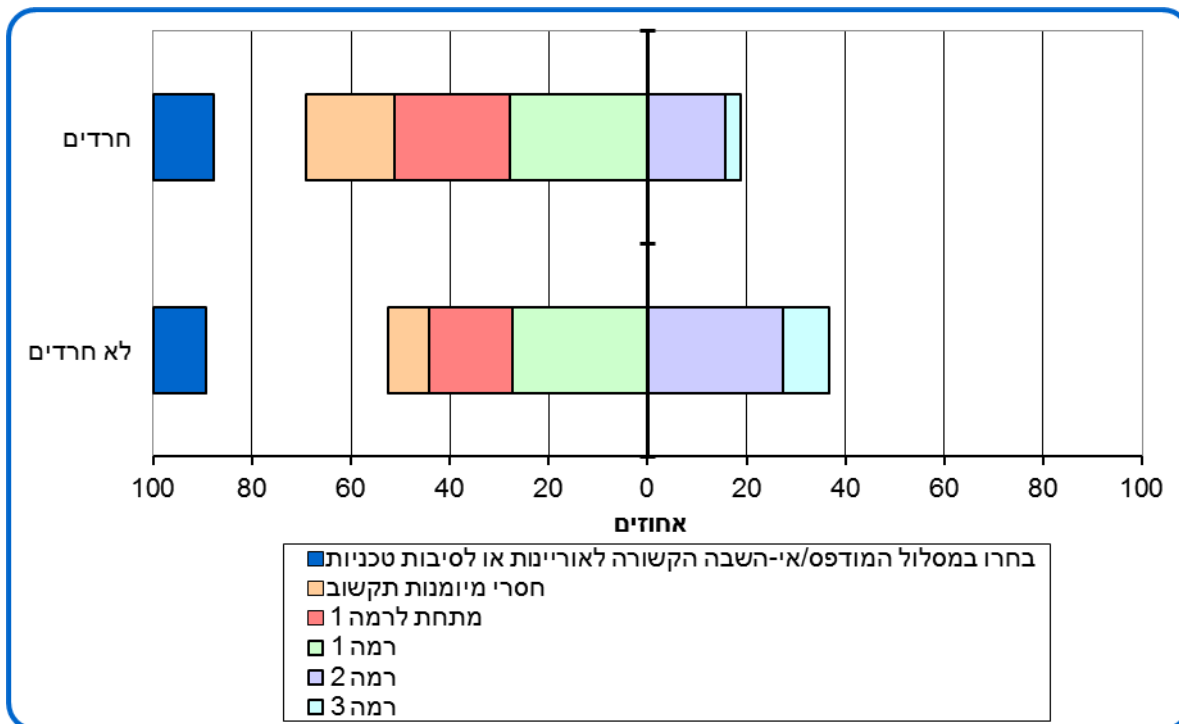

[לנתוני תרשים 20](#)

בחינת פתרון בעיות בסביבה מתקשבת מעלה תמונה שונה. שיעור החרדים שהגיעו לרמה 2 או 3 הוא כמחצית משיעור זה בקרב יתר האוכלוסייה היהודית (19% ו-37%, בהתאמה). כ-14% מהאוכלוסייה החרדית הבוגרת נכשלו בהערכת הבסיס בתקשוב או שלא להם ניסיון במחשב, לעומת 8.5% בקרב יתר האוכלוסייה היהודית. אין הבדל מובהק בין שתי האוכלוסיות בשיעור המשיבים שבחרו בשאלון נייר (ראו תרשים 21).

תרשים 21 – פתרון בעיות בסביבה מתקשבת, לפי רמת מיומנות (יהודים), 2014-2015

[לנתוני תרשים 21](#)